

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Haber-Yorum

Ukrayna Krizinin Avrupa'ya Yansımaları!

Haber:

Birkaç gün önce Rusya, komşusu Ukrayna'ya 24 Şubat'tan bu yana düzenlediği askeri operasyonun ardından uygulanan uluslararası yaptırımlara yanıt olarak Avrupa'ya gaz tedarikini kesmekle tehdit etti.

Rusya Başbakan Yardımcısı Alexander Novak televizyonda yaptığı bir konuşmada, Almanya'nın Gazprom'un ikinci boru hattı Kuzey Akım-2'nin onaylanmasını durdurma kararına atıfta bulunarak "Rusya'ya yönelik asılsız suçlamaları ve Kuzey Akım-2'ye yasak getirilmesini" eleştirdi.

Novak şöyle ekledi: "Bugün maksimum yüzde 100 yüklü olan Kuzey Akım-1 gaz boru hattından (doğal) gazın pompalanmasını yasaklamak için benzer bir karar alma hakkına sahibiz."

Yorum:

Avrupa Birliği, Rusya'nın en büyük ticaret ortağıdır. Zira 2020 boyunca Rusya ticaretinin yaklaşık %37,3'ünü temsil etmektedir. Rusya aynı zamanda Avrupa Birliği'nin beşinci en büyük ticaret ortağıdır. Hollandalı Rabobank, Rusya'ya uygulanan Batı yaptırımlarının, özellikle G7 ve ABD'nin Dünya Ticaret Örgütü kuralları çerçevesinde Rusya'ya verilen "en çok kayırılan ulus" statüsünü iptal etmeyi planlaması olmak üzere Rusya ile Avrupa Birliği arasındaki ticari ilişkileri ciddi şekilde etkileyeceğini düşünüyor.

Bu, Moskova'nın Batı yaptırımlarına 200'den fazla ürünün yurtdışına ihracatını yasaklayarak yanıt verdiği bir zamanda Avrupa'nın Rus ithalatına yönelik tarifeleri yükseltebileceği veya kotalar koyabileceği anlamına gelmekte olup bu da aralarındaki ticaret hacmini olumsuz yönde etkileyecektir.

Bilindiği gibi Rusya, bloğun doğal gaz ithalatının yaklaşık %40'ını ve petrol ithalatının yaklaşık üçte birini oluşturduğu için Avrupa Birliği'nin en büyük enerji tedarikçisi konumundadır. Ukrayna savaşının başlamasıyla birlikte Moskova'ya uygulanan Batı yaptırımları nedeniyle Avrupa'nın Rusya'nın tedariki durdurma olasılığı konusunda endişeleri artmaya başlamıştır.

Krize ve Avrupa hariç tutularak Rus doğalgazının tüketici pazarlarına akışının devam etmesine rağmen Rusya enerji sektörüne yönelik yaptırımların uygulanmasıyla, savaşın başlangıcından bu yana enerji fiyatları rekor seviyelere ulaşmıştır. Zira Avrupa'da doğalgaz fiyatları rekor bir seviyeye tanık olmuş ve 7 Mart'ta 1.000 metreküp başına 3.300 dolara ulaşmıştır. Ayrıca aynı dönemde Brent ham petrol fiyatları varil başına 127 dolar seviyesini aşmış, daha sonra varil başına 112 dolar civarına düşmüştür. Bu artışlar Avrupa bütçelerine ek yükler getirmiştir. Zira birçok Avrupa hükümeti son zamanlarda

yüksek enerji fiyatlarının etkilerini sınırlamak için ailelere sübvansiyon olarak büyük fonlar tahsis etmeye başvurmuştur.

Avrupa yatırımlarına yönelik tehdit konusuna gelince; Rusya'daki Avrupa varlıkları, mevcut kriz ve Batı yaptırımları nedeniyle şu anda el koyma veya kamulaştırma riskiyle karşı karşıyadır. Zira geçtiğimiz günlerde Rusya tarafından teyit edildiği üzere Rusya'da faaliyetlerini durdurma kararı alan Avrupalı şirketlerin Rusya pazarındaki varlıklarını kaybetmeleri muhtemeldir. Nitekim Avrupa Birliği ülkelerinin Rusya pazarındaki yatırım dengesi 2019 yılına kadar yaklaşık 311.4 milyar Avroyu ulaşmıştır (340 milyar dolara eşdeğerdir). Aynı yıl Avrupa Birliği'ndeki Rus yatırımları da yaklaşık 136 milyar Avroyu bulmuştur.

Avrupa'nın Rusya'daki dolaylı finansal yatırımlarının bir kısmını kaybetmesi de muhtemeldir. Zira Uluslararası Ödemeler Bankası'na göre, Rus kuruluşlarında AB bankalarına borçlu olunan yaklaşık 60 milyar dolar bulunmakta olup miktarların tamamını veya bir kısmını dondurabilir. Avrupa'dan Ukrayna devlet tahvili sahipleri de temerrüt riskine maruz kalabilir. Bu tahvillerin hacminin 23 milyar dolar olduğu bilinmektedir.

Yüksek enflasyon konusuna gelince; Avro bölgesinde, Korona pandemisi nedeniyle bölgedeki mal ve hizmet fiyatları artmaya devam ederken Şubat 2022'de yaklaşık yüzde 5,8'e ulaşarak son 20 yılın en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Ayrıca savaş nedeniyle enerji ve gıda fiyatlarının tekrar yükselmesiyle birlikte Mart ayı boyunca Avro bölgesinde enflasyonun %6'yı geçebileceği tahmin edilmektedir. Yine İngiliz Ulusal Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Enstitüsü, Avro bölgesinde enflasyonun 2022'de %5.5'e ve 2023'te %2.1'e ulaşmasını beklerken, bu sırasıyla daha önceki tahminlerden %3.1 ve %1,3'lük artış göstermiştir. Bu arada İngiltere'de enflasyon oranının 2022'de %7 ve 2023'te %4,4 civarında olması beklenirken, bu Şubat ayında sırasıyla daha önceki tahminlerden %5,3 ve %2,7'lik artış göstermiştir.

Bunlar savaşın ve Avrupa'ya etkisinin bir sonucu olarak ortaya çıkan bazı ekonomik noktalardır. Dahası savaşın uzaması durumunda, sadece Rusya'nın değil aynı zamanda Avrupa'nın da tükenmesi yoluyla bu etkilerin kritik bir düzeye yükselmesi muhtemeldir.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Hasan Hamdan